

TUTKIMUSRAPORTTI

MATINKYLÄ-OLARI, ESPOO LUONTOSELVITYKSET 2012

Tekijät:

Paula Salomäki,
Teemu Virtanen,
Rauno Yrjölä

SISÄLLYS

1	Johdanto	3
2	Selvitysalue	4
3	Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys.....	5
3.1	Arvokkaat luontotyypit lainsäädännössä	5
3.2	Menetelmät.....	6
3.3	Tulokset.....	7
3.3.1	Kuviokartat.....	7
3.3.2	Kuviotiedot.....	9
3.3.3	Kasvilista.....	14
3.3.4	Uhanalaiset ja suojellut kasvit.....	17
3.4	Suositukset	18
4	Liito-orvaselvitys	21
4.1	Johdanto	21
4.2	Menetelmät.....	21
4.3	Tulokset.....	21
4.4	Suositukset maankäytölle.....	21
5	Lepakkoselvitys	23
5.1	Johdanto	23
5.2	Menetelmä.....	23
5.3	Tulokset.....	23
5.4	Tulosten tarkastelu	23
5.5	Toimenpidesuositukset.....	23
6	Linnut	24
6.1	Menetelmä.....	24
6.2	Tulokset.....	24
6.3	Tulosten tarkastelu	27
6.4	Suositukset	27
7	Ekologiset yhteydet.....	28
8	Yhteenveto	28
9	Kirjallisuus	29

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy
 Järvihaantie 4
 01800 Klaukkala

I JOHDANTO

Espoon kaupunki tilasi kevättalvella 2012 luontoselvityksen koskien Matinkylän ja Olarin asuinalueiden välissä olevia Espoon kaupungin omistamia alueita, joille tutkitaan asemakaavan muuttamista. Luontoselvityksen tavoitteena oli löytää alueelle tyypilliset ja luonnon monimuotoisuuden kannalta olennaiset piirteet asemakaavoituksen edellyttämällä tarkkuudella. Luontoselvityksen osa-alueet olivat:

- Liito-orava
- Lepakot
- Linnut
- Putkilokasvit
- Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyytit
- Metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
- Vesilain 1. luvun 15 a §:n ja 17 a §:n mukaiset suojeltavat kohteet
- Tärkeimmät ekologiset yhteydet

Viitasammakoita ja sudenkorentoja alueelta ei erityisesti selvitetty, koska jo työn suunnitteluvaiheessa oli ilmeistä, että lajeille sopivaa elinympäristöä ei alueella ole.

Tässä raportissa selostetaan tehtyjen selvitysten menetelmät, tulokset ja johtopäätökset. Lisäksi havainnot ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet on esitetty kartoilla. Kohteiden arvottaminen perustuu luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilakiin sekä asiantuntijatyöryhmien arvioihin lajien ja luontotyyppien uhanalaisuudesta. Lisäksi annettiin muita suosituksia arvokkaista elinympäristöistä ja arvioitiin tarvetta lisäselvityksille.

Työn on tehnyt työryhmä, johon kuuluivat Paula Salomäki (luontotyytit ja kasvillisuus), Rauno Yrjölä (linnut) ja Teemu Virtanen (liito-orava, lepakot).

Espoon kaupungin puolelta työtä ovat ohjanneet maisema-arkkitehdit Mikla Koivunen ja Aino Aspiala sekä Anu Lämsä.

2 SELVITYSALUE

Selvitysalue sijoittuu Matinkylän ja Olarin alueille. Selvitystyö koskee Tynnyripuiston, Matinkallionsyrjän, Matinsyrjän ja Piispankallion asemakaava alueita sekä Suomenlahdentien varressa olevia, alun perin maanpäälliselle metrolle varattuja kaistaleita. Selvitysalueen laajuus on yhteensä noin 35 ha.

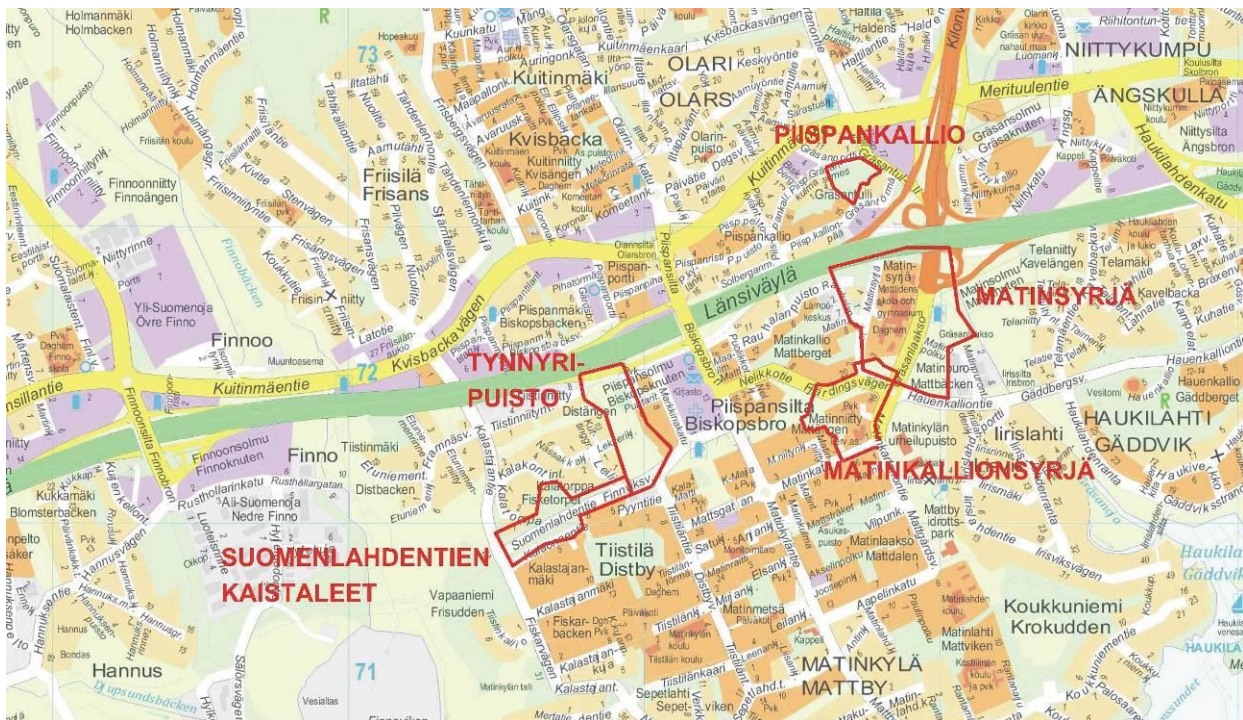
Matinkallionsyrjän selvitysalue on pääosaltaan puistoaluetta. Koillisnurkassa on pienialainen hoitamaton puustoinen alue.

Piispankallion alue on metsäinen mäki Länsiväylän pohjoispuolella.

Matinsyrjän asemakaava-alue rajautuu itäreunastaan Gräsanojaan, jonka laiteilla on korkeakasvuista ruohostoa ja lehtipuustoa. Itäreunassa on pienialainen metsäinen alue.

Tynnyripuiston alue on pääosin puistoa ja rakennustyömaan viereistä joutomaata. Itäreunalla teiden ja puiston laitteet ovat puustoisia.

Suomenlahdentien viereiset kaistaleet ovat metsäisiä alueita.

Kuva 2-1. Selvitysalueet on rajattu punaisella viivalla.

3 LUONTOTYYPPI- JA KASVILLISUUSSELVITYS

Paula Salomäki

3.1 ARVOKKAAT LUONTOTYYPIT LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Luonnonsuojelulain 29§ suojeltuihin luontotyyppihin kuuluvat:

- 1) luontaisesti syntyneet, merkittävältä osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt
- 2) pähkinäpensaslehdot
- 3) tervaleppäkorvet
- 4) luonnontilaiset hiekkarannat
- 5) merenrantaniityt
- 6) puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset hiekkadyynit
- 7) katajakedot
- 8) lehdesniityt
- 9) avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut tai puuryhmät

Näihin luontotyyppihin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia alueita ei saa muuttaa niin että niiden ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu.

Metsälain 10§ mukaiset metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät elinympäristöt ovat:

- 1) lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät ympäristöt
- 2) ruoho- ja heinäkorvet, saniaiskorvet sekä lehtokorvet ja Lapin läänin eteläpuolella sijaitsevat letot
- 3) rehevät lehtolaikut
- 4) pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla
- 5) rotkot ja kurut
- 6) jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät
- 7) karukkokankaita puuntuotannollisesti vähäisemmät hietikot, kalliot, kivikot, louhikot, vähäpuustoiset suot ja rantaluhdat.

Jos edellä mainitut elinympäristöt ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia, tulee niitä koskevat metsien hoito- ja käyttötoimenpiteet tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla. Metsälakia sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen metsätalousmaaksi luettavilla alueilla.

Vesilain pykälät 15 a ja 17 a kieltävät toimenpiteet, jotka vaarantavat enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan tai kluuvijärven taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven säilymisen luonnontilaisena. Sama koskee luonnontilaisia pienvesiä (lähteitä ja noroja) muualla kuin Lapissa.

3.2 MENETELMÄT

Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys tehtiin maastotyönä kahdessa vaiheessa. Ensin selvitettiin keväällä kukkivat kasvit kiertämällä alue touko-kesäkuun vaihteessa. Toinen inventointikierrös ajoittui heinä-elokuulle, silloin selvitettiin luontotyyppit ja täydennettiin lajistosiselvitystä.

Luontotyyppi-inventointi tehtiin kuvioimalla selvitysalue Toivosen & Leivon (1993) kasvupaikkaluokituksen mukaisiin kasvillisuuskuvioidiin. Alustava kuviointi tehtiin kartta ja ilmakuva-aineistoon perustuen. Alustavaa kuviointia tarkennettiin maastossa. Kuviointin ulkopuolelle on jätetty puistot ja leveät länsiväylän tieleikkaukset. Puistojen reunoilla olevat ”hoitamattomat” tai selvästi metsätaloudellisin toimin käsitellyt metsiköt on kuitenkin sisällytetty kuviointiin.

Jokaiselta kuviolta määritettiin mahdollisuuksien mukaan kasvillisuustyyppi ja kirjattiin tietoja kasvillisuuskerroksittain. Arvokkailla kohteilla arvioitiin myös luonnontilaisuutta, siis ihmisen vaikutusta kasvillisuuteen ja kasvupaikan ravinne-, kosteus- ja valoisuusoloihin. Metsätyypit määritettiin yleisesti käytettävän luokittelun mukaisesti (Hotanen, J.-P. ym. 2008).

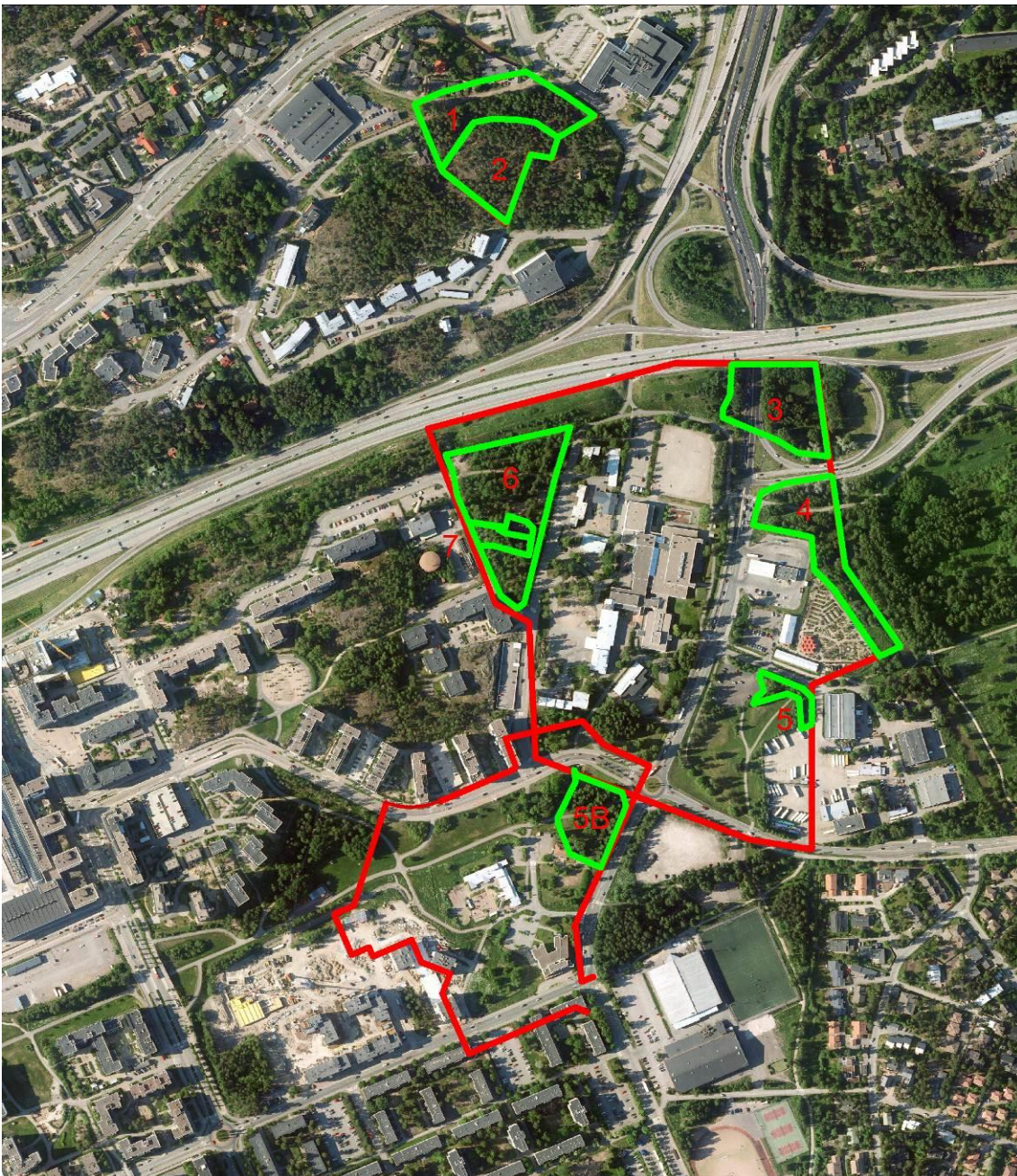
Metsä- ja luonnonsuojelulain kriteerien täyttymistä arvioitiin julkaisun Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt (1998) perusteella, luontotyyppien uhanalaisuutta Suomen luontotyyppien uhanalaisuus (2008) -julkaisun mukaan.

Kasvillisuusselvitys kattoi vain putkilokasvit. Vesikasvillisuudesta selvitettiin ainoastaan Gräsanojasta havaitut ilmaversois- ja kelluslehtikasvit. Piha-alueet ja puistot jätettiin selvityksen ulkopuolelle. Putkilokasvien lajilistassa on kuitenkin huomioitu lajit, jotka ovat selvästi villiityneet piha- ja puutarha-alueilta esimerkiksi metsien tai ojen puolelle.

3.3 TULOKSET

3.3.1 KUVIOKARTAT

Seuraavissa kartoissa on esitetty selvitysalueiden kasvillisuuskuviot. Kuvioiden ulkopuolelle on jätetty pihalueet, puistot ja leveät länsiväylän tieleikkaukset. Puistojen reunoilla olevat ”hoitamattomat” tai selvästi metsätaloudellisiin toimin käsitellyt metsiköt on kuitenkin sisällytetty kuviointiin.

Kuva 3-1. Piispankallion, Matinsyrjän ja Matinkallionsyrjän selvitysalueiden kasvillisuus kuviot on rajattu vihreällä.

Kuva 3-2. Suomenlahdentien kaistaleiden ja tynnyripuiston selvitysalueiden kasvillisuuskuviot on rajattu vihreällä.

3.3.2 KUVIOTIEDOT

Kasvillisuus ja luontotyytit on selitetty kuviokohtaisesti. Lain suojaamat sekä muuten monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet on **lihavoitu**. Arvokkaat kohteet on esitetty erillisillä kartoilla suositukset osiossa.

Kuvio 1.

Kuivahkon kankaan, ja alempana rinteellä tuoreen kankaan metsikköä, jossa puustossa kasvaa mänty ja rauduskoivu. Kenttäkerros mustikan vallitsemaa, jonka lisäksi kasvaa mm. metsätähti, puolukka, kevätpiippo ja metsälauha.

Kuvio 2.

Kuivan kankaan kallioalue, joka on paikoin hyvin kulunut. Puusto on lähes yksinomaan mäntyä, paikoin heikkokasvuista. Kuviolla on muutamia keloja. Pihlajaa kasvaa pensaskerroksessa. Kenttäkerros on pääosin niukka mm. ahosuolaheinä, kanerva, lampaannata ja puolukka. Kuvion itäreunalla on alue, jossa joskus mahdollisesti ollut rakennuksia. Tällä alueella kasvilajistossa jäänteitä pihakasvillisuudesta mm. tertsuselja, isomaksaruoho, koiranputki, keto-orvokki, kivikkoalvejuuri, maitohorsma, angervo sp., sormustinkukka, vaahtera, raita, kielo, metsäalvejuuri, vadelma.

Kuva 3-3. Kuvion 2 kalliomännikköä. Kuvan keskellä kaksi keloutunutta mäntyä.

Kuvio 3.

Länsiväylän liittymän keskelle jäävä pieni metsikkö. Puustossa kasvaa rauduskoivu, haapa ja hopeapajut eli valkosalavat. Pensaskerroksessa kasvaa mm. vadelmaa ja tertsuseljaa. Kenttäkerroksen lajisto on rehevää mm. lehtopalsami, juolavehnä, mesiangervo, ranta-alpi, pelto-ohdake, metsäkastikka, syyläjuuri, ruokohelpi ja nurmipuntarpää

Kuvio 4.

Gräsanojan ja puutarhamyymälän väliin jäävä kaistale, jossa puusto on osin pusikkoista ja aukkoista. Puustossa kasvaa mm. rauduskoivu, haapa, pihlaja ja raita. Pensaskerroksessa on tertsuseljaa, vadelmaa ja mustaherukkaa sekä tammen taimia. Kenttäkerroksessa korkeakasvuisen rantaniityn lajistoa, jossa näkyy Gräsanojan vaikutus. Runsaina kasvaa mesiangervo, nokkonen ja ranta-alpi. Näiden lisäksi putkilokasvilajistossa mm. jänönsalaatti, keltamo, hiirenporras, rantakukka, metsäkastikka, metsälauha, luhtamatar, korpikaisla, punakoiso, metsäkorte, karhunköynnös, maitohorsma, pelto-ohdake, keltakurjenmiekka, järvikorte, peltokorte, niittynätkelmä, rönsyleinikki, kevättähtimö ja syyläjuuri. **Kuvion Gräsanojan puoleinen reuna suositellaan säästettäväksi suojavyöhykkeenä vesistölle.**

Kuva 3-4. Gräsanojan varressa kasvaa korkeakasvuisen niityn lajistoa sekä lehtipuustoa.

Kuvio 5.

Puistoalueen vieressä oleva nuori metsikkö jossa kasvaa rauduskoivua, raitaa, pihlajaa ja vaahteraa. Pensaskerroksessa kasvaa tammen taimia ja vadelmaa. Kenttäkerroksen lajistossa on mm. hietakastikkaa, valkovuokkoa, karhunputkea, niittyleinikkiä ja voikukkaa.

Kuvio 5B

Puistoalueen laitamilla oleva tiheämpi ja hoitamaton metsäsaareke. Puustossa on vanhoja ja järeitä rauduskoivuja ja vaahteraa. Pensastossa kasvaa tervtuseljaa ja pihlajaa. Kenttäkerroksen lajistossa mm. kyläkellukka, seittitakiainen, nokkonen, ranta-alpi, karhunputki, koiranputki, särmäkuisma, rönsyleinikki, maitohorsma, metsälauha ja nurmitädyke.

Kuvio 6.

Tuoreen kankaan sekametsikköä, jossa valtapuuna kasvaa varttunut mänty ja kuusi. Sekapuuna kasvaa rauduskoivua, haapaa ja pihlajaa. Kenttäkerroksen lajisto on tuoreelle kankaalle tyypillisesti mustikka valtaista, jonka lisäksi kasvaa mm. oravanmarjaa, kangasmaitikkaa ja metsätähteä.

Kuvio 7.

Kuvion 6 poikki kulkeva puomainen oja. Puusto on kuusivaltaisempaa kuin kuviolla 6. Kenttäkerros on ympäristöstä poikkeavaa ja rehevämpää. Lajistossa mm. hiirenporras, karhunputki, leskenlehti, korpikastikka, rätvänä, niittyleinikki, punaherukka. **Ojan/puron varsi suositellaan säästettäväksi mahdollisuuksien mukaan turvaamaan paikallista monimuotoisuutta ja lähivirkistys kohteena.**

Kuva 3-5. Puron ympärillä kasvillisuus on lähimetsää rehevämpää.

Kuvio8.

Tuoreen kankaan metsikkö, jossa puustossa kasvaa mänty, kuusi ja rauduskoivu. Kenttäkerroksen valtalajina mustikka ja sananjalka, joiden lisäksi kasvaa kultapiiskua, oravanmarjaa, metsäimarretta, kevättähtimöä.

Kuvio 9.

Asutusalueiden ja Suomenlahdentien väliin jäävä lehtoalue. Puustossa valtapuina rauduskoivu ja haapa, lisäksi kasvaa myös kuusta ja hieskoivua. Puustoa on vasta ikää harvennettu ja kuvio onkin avoin ja puistomainen. Kuvion läpi kulkee kävelytie polku. Pensaskerroksessa kasvaa punaherukkaa ja tervtusetjää.

Kenttäkerroksessa etenkin pohjoispäässä vallitsee puutarhakarkulainen, vuorikaunokki. Muuta kenttäkerroksen lajistoa: valkovuokko, hiirenporras, kevättähtimö, karhunputki, metsäkorte, korpikaisla, pelto-ohdake, niittyleinikki, käenkaali, sudenmarja, koiranputki, kyläkellukka, mesiangervo, sananjalka, sormisara, maitohorsma, ranta-alpi, nokkonen, rönsyleinikki, jänönsalaatti, kivikkoalvejuuri, vuohenputki.

Kuvio on lajistoltaan alueen monimuotoisin ja suositellaan säästettäväksi lähivirkistysalueena.

Harvennetun metsän puistomaisuus sopii hyvin asutusalueen viereen. Metsänpohja on lehdossa herkkä, joten kulku olisi hyvä ohjata jo olemassa oleville kävelyteille/poluille. Kuvion pohjoispää on rehevämpi ja kosteampi, näin ollen myös herkempi kulutukselle. Etelään tultaessa maasto nousee hieman ja lehtolajisto muuttuu vähemmän ravinteisuutta vaativaan suuntaan. Samalla puustossa mm. kuusi lisääntyy.

Kuva 3-6. Lehdossa valtalajina kasvaa puutarhakarkulainen, vuorikaunokki.

Kuvio 10.

Suomenlahdentien pohjoispuolelle tien ja kerrostalojen väliin jäävä kapea metsäinen kaistale. Risteyksen itäinen puoli on rehevämpi, puustossa rauduskoivu, raita ja haapa. Kenttäkerroksessa vuohenputki on valtalaji. Risteyksen länsipuoli on hieman karumpaa, pääosin tuoreenkankaan sekametsää. Puusto mänty-kuusi valtaista, sekapuina hieskoivu, rauduskoivu ja raita. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. kangasmaitikka, mustikka, metsätähti, oravanmarja, valkovuokko ja metsäkastikka. Karkulaisina kasvaa yksi kultasade taimi ja

vuorikaunokki tienreunoilla. Lisäksi kerrostalojen läheisyydestä on metsänpuolelle villiintynyt tai istutettu vaahteraa, lupiinia, isomaksaruohoa, pihasyreeniä ja pikkutalviota.

Kuvio 11.

Kuvion länsipäässä on avoimempi, niittymäinen alue jossa kenttäkerroksessa kasvaa mm. vuohenputki, hietakastikka, koiranheinä, ranta-alpi, mesiangervo. Puuston ja pensaston muodostavat pajut ja harmaaleppä.

Kuvion itäpää on metsäisempää lehtomaista kangasta. Puusto on tiheää ja ryteikköistä kuusi, tervaleppä, haapa, rauduskoivu ja hieskoivu sekametsää. Kenttäkerroksen lajistossa kasvaa mm. rönsyleinikki, hiirenporras, punakoiso, metsäalvejuuri, mustikka, käenkaali, oravanmarja, valkovuokko, jänönsalaatti. Kuvionläpi kulkee kausikuiva oja sekä polku. Polunreunoilla kasvaa mm. nokkonen, sanajalka, leskenlehti, ahomansikka, vuohenputki, pujo, maitohorsma, karhunputki, seittitakiainen, pihatähtimö ja piharatamo.

Kuvio 12.

Valtaosaltaan tuoreenkankaan metsää. Paikoin korkeimmilla kohdilla on myös kuivahkoa kangasta ja rinteessä lehtomaista kangasta. Puustossa on kuusta, mäntyä, rauduskoivua, hieskoivua, pihlajaa ja haapaa. Länsipää on kallioisempi, täällä kenttäkerroksessa kasvaa mm. ahosuolaheinä, metsämitikka, isomaksaruoho, kevätpiippo. Metsäisemmällä osalla kenttäkerroksessa mustikka valtalaji, lisäksi oravanmarja, metsälauha, tuoksusimake, sananjalka ja metsäalvejuuri.

Kuvio 13.

Joutomaa-alueen eteläpuolella oleva pieni metsäinen kuvio. Puustossa kasvaa mm. rauduskoivu, kuusi, mänty ja haapa. Kuvio on osin kallioinen. Kenttäkerroksessa kallioisella alueella kasvaa mm. mustikka, puolukka, oravanmarja, lampaannata, tuoksusimake, vadelma, marja-aronia, kultapiisku, metsämitikka, niittysuolaheinä, piharatamo. Alempana kenttäkerroksen lajisto muuttuu. Täällä mm. ahomansikka, mustikka, sananjalka, pelto-ohdake, valkovuokko, karhunputki, lillukka, särmäkuisma, nurmitädyke, ojakärsämö, kielo, hietakastikka, valkoapila, niittyleinikki, nuokkuhelmikkä ja koiranputki.

Kuvio 14.

Rakennustyömaan reunaa kulkevan kävelytien ja asutusalueen välissä oleva kapea metsäinen kuvio. Puustossa vallitsee mänty, jonka lisäksi kasvaa kuusta, pihlajaa, tertsuseljaa, haapaa ja vaahteraa. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. metsäkastikka, metsälauha, keltanot, kielo, sananjalka, lillukka, ahomansikka, vadelma ja vuohenputki.

Kuvio 15.

Tynnyripuiston länsipuolella oleva rauduskoivumetsikkö, jossa sekapuuna haapaa. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. vadelmaa, viitakastikkaa, metsälauhaa, rönsyleinikkiä, karhunputkea ja kyläkellukkaa.

Kuvio 16.

Kuvion itä ja etelä reunalla on jyrkkä rinne. Rinteen päällä rauduskoivu taimikko jonka seassa kasvaa mm. tervaleppää. Kenttäkerroksessa niittylajistoa mm. hietakastikka, siänkärsämö, puna-apila, valkoapila, rätvänä, ojakärsämö, maitohorsma, puimulehti sp., nurmitädyke, nurmipuntarpää ja pihasaunio. Lisäksi kuviolla on istutettuna/ karkulaisena, töyhtöangervo, mysikmalva ja ruusu sp.

Kuvio 17

Kuvio on rakennustyömaan, puiston ja asutun alueen väliin jäävä joutomaa kenttä. Alueella kasvaa tyypillistä hiekkakenttien lajistoa mm. heinät, apilat, hanhikit, keltanot, lupiini, piennarmatara, siiankärsä, maitohorsma, koivu ja pajuvesakko.

3.3.3 KASVILISTA

Taulukko 3-1. Kartoituksessa havaitut putkilokasvilajit on listattu tieteellisen nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Numero lajinimen perässä ilmoittaa kasvin yleisyyden selvitysalueella asteikolla:

1 = harvalukuinen

2 = jokseenkin yleinen

3 = hyvin yleinen

vk = viljelykarkulainen

Acer platanoides	metsävaahtera	2
Achillea millefolium	siiankärsä	2
Achillea ptarmica	ojakärsä	2
Aegopodium podagraria	vuohenputki	3
Ajuga pyramidalis	kartioakankaali	vk
Alchemilla sp.	poimulehti	2
Alnus glutinosa	tervaleppä	2
Alnus incana	harmaaleppä	2
Alopecurus pratensis	nurmipuntarpää	2
Anemone nemorosa	valkovuokko	2
Angelica sylvestris	karhunputki	2
Anthoxanthum odoratum	tuoksusimake	2
Anthriscus sylvestris	koiranputki	2
Aquilegia vulgaris	lehtoakileija	vk
Arctium tomentosum	seittitakiainen	2
Aronia sp.	aronia sp.	vk
Artemisia vulgaris	pujo	2
Aruncus dioicus	töyhtöangervo	1
Athyrium filix-femina	hiirenporras	2
Bergenia crassifolia	soikkovuorenkilpi	vk
Betula pendula	rauduskoivu	3
Betula pubescens	hieskoivu	3
Calamagrostis arundinacea	metsäkastikka	3
Calamagrostis canescens	viitakastikka	2
Calamagrostis epigejos	hietakastikka	2
Calamagrostis purpurea	corpikastikka	2
Calluna vulgaris	kanerva	3
Calystegia sepium	karhunköynnös	2
Carex digitata	sormisara	2

<i>Centaurea montana</i>	vuorikaunokki	vk
<i>Cerastium tomentosum</i>	hopeahärkki	vk
<i>Chelidonium majus</i>	keltamo	2
<i>Chelidonium majus</i>	keltamo	vk
<i>Cirsium arvense</i>	pelto-ohdake	2
<i>Convallaria majalis</i>	kielo	3
<i>Dactylis glomerata</i>	koiranheinä	2
<i>Deschampsia flexuosa</i>	metsälauha	3
<i>Digitalis purpurea</i>	rohtosormustinkukka	vk
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäalvejuuri	2
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri	2
<i>Elymus repens</i>	juolavehnä	3
<i>Epilobium angustifolium</i>	maitohorsma	3
<i>Equisetum arvense</i>	peltokorte	2
<i>Equisetum fluviatile</i>	järvikorte	2
<i>Equisetum sylvaticum</i>	metsäkorte	3
<i>Euphorbia cyparissias</i>	tarhatyräkki	vk
<i>Festuca ovina</i>	lampaannata	3
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo	3
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	3
<i>Galium uliginosum</i>	luhtamatara	2
<i>Galium x pomeranicum</i>	piennarmatara	2
<i>Geum urbanum</i>	kyläkellukka	2
<i>Glechoma hederacea</i>	maahumala	2
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	metsäimarre	3
<i>Hieracium se. Tridentata</i>	tankikeltano	2
<i>Hieracium sek. Vulgata</i>	ahokeltano	3
<i>Hieracium umbellatum</i>	sarjakeltano	2
<i>Hypericum maculatum</i>	särmäkuisma	2
<i>Impatiens glandulifera</i>	jättipalsami	vk
<i>Impatiens noli-tangere</i>	lehtopalsami	2
<i>Iris pseudacorus</i>	kurjenmiekka	1
<i>Laburnum alpinum</i>	kultasade	vk
<i>Lathyrus pratensis</i>	niittynätkelmä	2
<i>Lupinus polyphyllus</i>	komealupiini	vk
<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo	3
<i>Lysimachia vulgaris</i>	ranta-alpi	3
<i>Lythrum salicaria</i>	rantakukka	2
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja	3
<i>Malva moschata</i>	muskimalva	vk
<i>Matricaria matricarioides</i>	pihasaunio	2
<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka	3
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metsämaitikka	3
<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä	3
<i>Mycelis muralis</i>	jänönsalaatti	3
<i>Omphalodes verna</i>	kevätkaihonkukka	vk

<i>Oxalis acetosella</i>	käenkaali	3
<i>Paris quadrifolia</i>	sudenmarja	2
<i>Pastinaca sativa</i>	palsternakka	vk
<i>Petasites hybridus</i>	etelänruttojuuri	vk
<i>Phalaris arundinacea</i>	ruokohelpi	1
<i>Picea abies</i>	kuusi	3
<i>Pinus mugo</i>	vuorimänty	vk
<i>Pinus sylvestris</i>	mänty	3
<i>Plantago major</i>	piharatamo	2
<i>Populus tremula</i>	haapa	3
<i>Potentilla anserina</i>	ketohanhikki	3
<i>Potentilla argentea</i>	hopeahanhikki	2
<i>Potentilla erecta</i>	rätvänä	3
<i>Pteridium aquilinum</i>	sananjalka	3
<i>Quercus robur</i>	tammi	vk
<i>Ranunculus acris</i>	niittyleinikki	3
<i>Ranunculus repens</i>	rönsyleinikki	3
<i>Reseda lutea</i>	keltareseda	2
<i>Ribes nigrum</i>	mustaherukka	2
<i>Ribes spicatum</i>	pohjanpunaherukka	2
<i>Rosa sp.</i>	ruusu	vk
<i>Rubus idaeus</i>	vadelma	3
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka	2
<i>Rumex acetosa</i>	niittysuolaheinä	2
<i>Rumex acetosella</i>	ahosuolaheinä	2
<i>Rumex longifolius</i>	hevonhierakka	2
<i>Salix alba</i>	valkosalava	viljelty
<i>Salix caprea</i>	raita	3
<i>Salix phylicifolia</i>	kiiltopaju	2
<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja	vk
<i>Scirpus sylvaticus</i>	corpikaisla	2
<i>Scrophularia nodosa</i>	syyläjuuri	2
<i>Sedum telephium</i>	isomaksaruoho	2
<i>Sedum telephium</i>	isomaksaruoho	vk
<i>Silene latifolia</i>	valkoilakki	1
<i>Solanum dulcamara</i>	punakoiso	2
<i>Solidago virgaurea</i>	kultapiisku	3
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	pihlaja-angervo	vk
<i>Sorbus aucuparia</i>	pihlaja	3
<i>Spiraea sp.</i>	angervo sp.	vk
<i>Stellaria holostea</i>	kevättähtimö	2
<i>Stellaria media</i>	pihatähtimö	2
<i>Symphytum x uplandicum</i>	ruotsinraunioyrtti	vk
<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni	vk
<i>Taraxacum sp.</i>	voikukka	3
<i>Trientalis europaea</i>	metsätähti	3

Trifolium pratense	puna-apila	2
Trifolium repens	valkoapila	2
Tussilago farfara	leskenlehti	3
Urtica dioica	nokkonen	3
Vaccinium myrtillus	mustikka	3
Vaccinium vitis-idaea	puolukka	3
Veronica chamaedrys	nurmitädyke	2
Veronica verna	kevättädyke	
Vinca minor	pikkutalvio	vk
Viola tricolor	keto-orvokki	2

3.3.4 UHANALAISET JA SUOJELLUT KASVIT

EU:n luontodirektiivin tai Suomen luonnonsuojelulainsäädännön erityisesti suojelemia tai uhanalaiseksi luokittelemia kasvilajeja ei löytynyt selvitysalueelta

Tuoreimmassa Suomen lajien uhanalaisuusarviossa (Rassi, P. ym. 2010) listattuja lajeja ei löytynyt selvitysalueelta.

Keltareseda, jota löytyi länsiväylä korkealta tieleikkaukselta, on harvinainen eteläinen tulokas (Mossberg ym. 2005), jota ei kuitenkaan ole listattu uhanalaisuusarvioon tai esimerkiksi alueelliseksi uhanalaiseksi lajiksi. Tällä kohteella keltareseda on todennäköisesti tullut tierakennukseen käytettävien maiden tai tieluiskaan kylvettyjen siementen mukana.

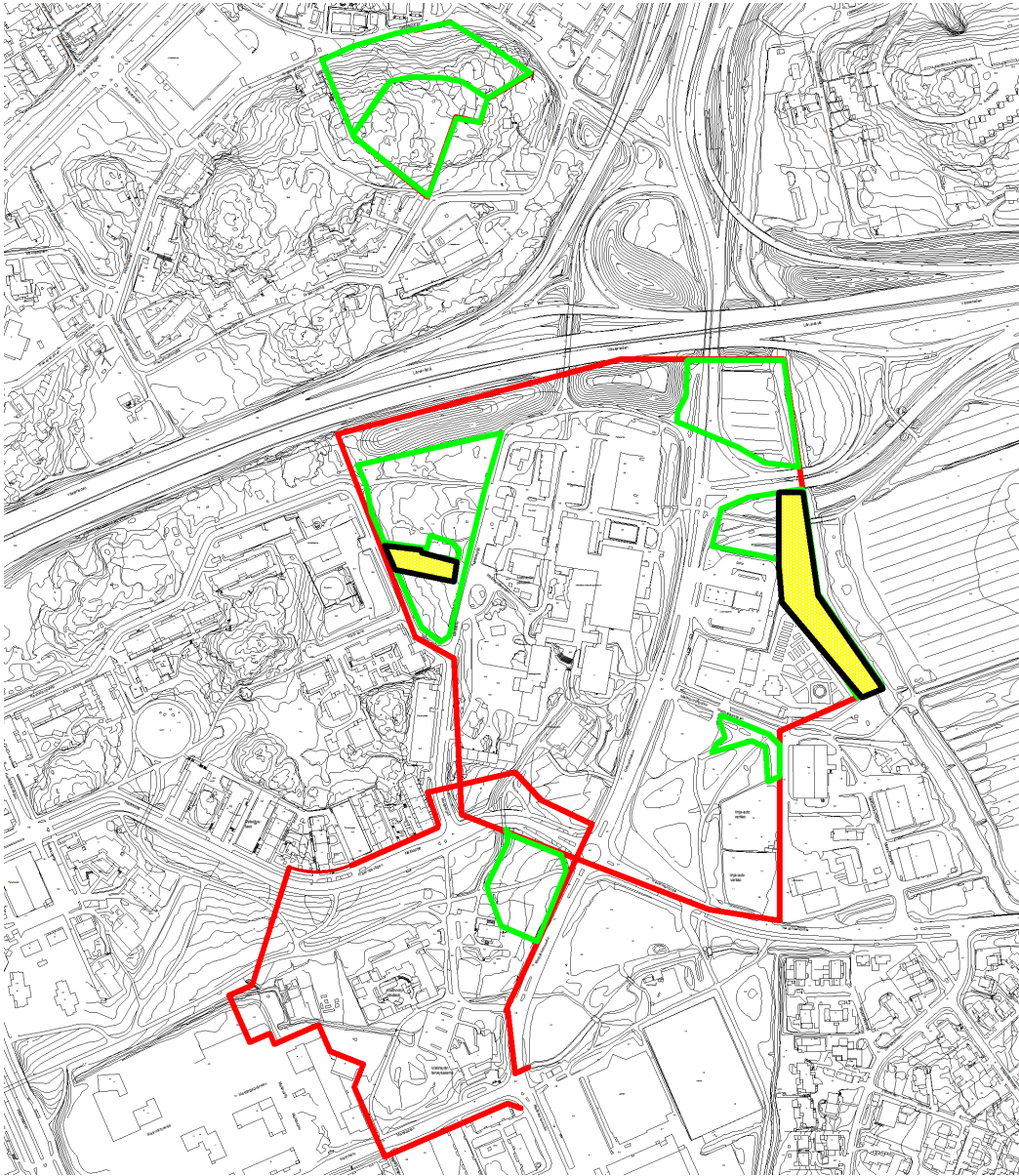
Kuva 3-7. Keltareseda.

3.4 SUOSITUKSET

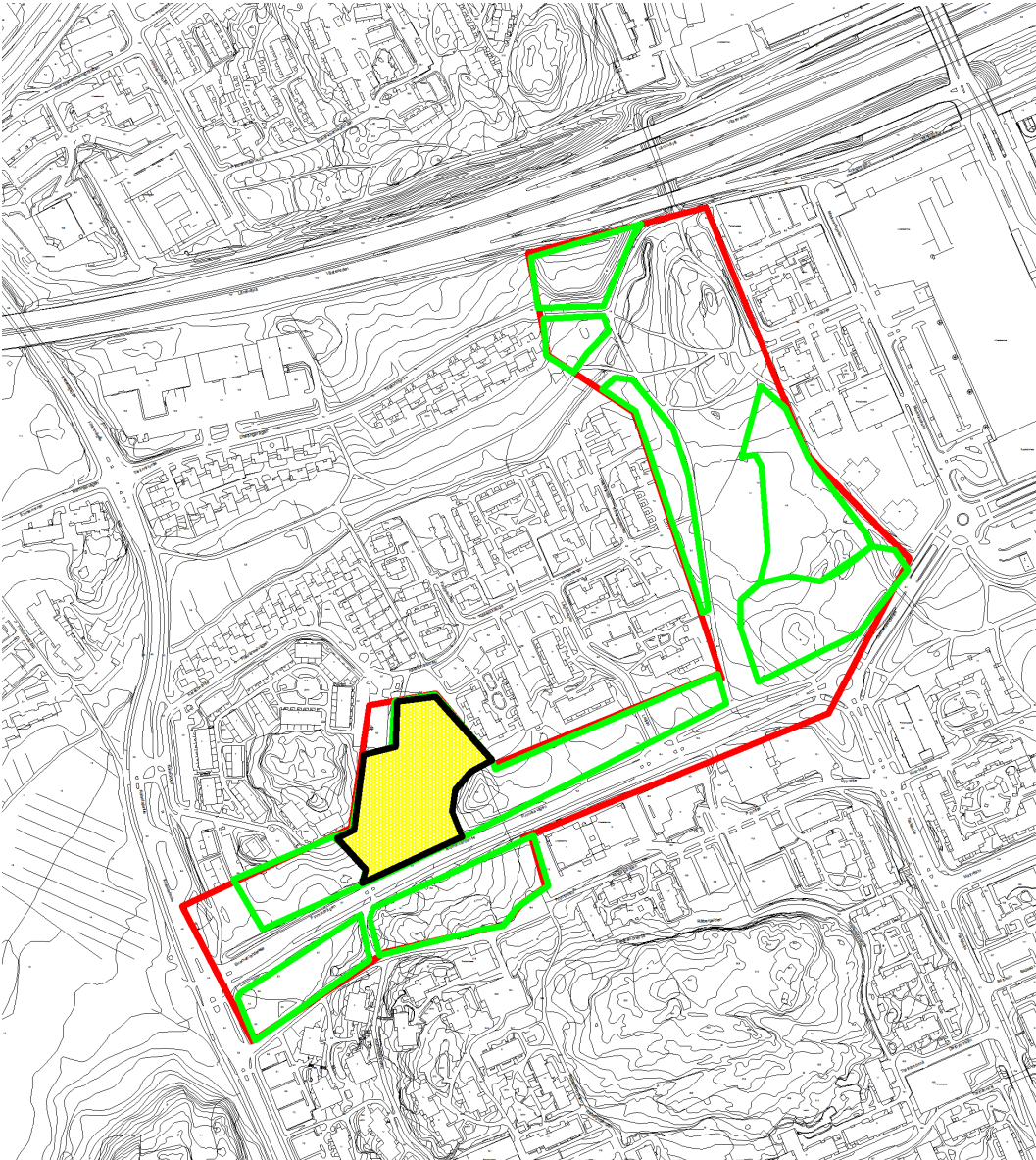
Kuvion 4 Gräsanojan puoleinen reuna suositellaan mahdollisuuksien mukaan säästettäväksi suojuspuustona vesistölle. Tämä antaa suojaa myös Gräsanojan ympäristössä mahdollisesti saalistaville sudenkorennoille ja lepakoille. Aluetta ei ole tarpeen säilyttää täysin luonnontilaisena. Ojan välitön lähivyöhyke tulisi säästää kasvustoisena / puustoisena, mutta esim. kevyen liikenteen väylän tai muiden kevyiden rakenteiden rakentaminen kuviolle on mahdollista.

Kuvio 7 on luonnontilaisenkaltaisen puro tai puromainen oja. Puron ympäristön kasvillisuus poikkeaa ympäröivän metsän kasvillisuudesta. Puro, sen välittöminä lähiympäristöineen, suositellaan mahdollisuuksien mukaan säästettäväksi niin, ettei sen virtaus ja pienilmasto muutu ratkaisevasti. Puuston varjostus luo mahdollisuuden puron kostealle ja viileälle pienilmastolle ja samalla muusta ympäristöstä poikkeavalle kasvillisuudelle. Puro soveltuisi hyvin säästettäväksi lähivirkistyskohteena alueen asukkaille.

Kuvio 9 on tuoretta lehtoa jonka puustoa on käsitelty. Lehto ei ole luonnontilainen tai sen kaltainen, sillä puuston käsittelyn lisäksi lehdon valtalajina monin paikoin on puutarhakarkulainen, vuorikaunokki. Lehto on kuitenkin kasvillisuudeltaan selvitysalueiden monipuolisin kuvio, ja näin ollen suositellaan säästettäväksi mahdollisuuksien mukaan turvaamaan alueen monimuotoisuutta, ekologista verkostoa ja lähivirkistyskohteena. Puuston avoimuus ja puistomaisuus sopii useimmille lehtokasveille. Kuvio voidaankin säästää puistomaisena, mutta kulku alueella tulisi ohjata jo olemassa olevia väyliä (polut ym.) pitkin, niiden rakenteita parantamalla. Lehtokasvillisuus on kostean maapojan takia herkkää kulutukselle.

Kuva 3-8. Matinsyrjän selvitysalueella on kaksi kasvillisuudeltaan monimuotoisuudelle arvokasta kohdetta.

Kuva 3-9. Suomenojantien kaistaleilla on yksi säästettäväksi suositeltu kuvio.

Kuvien 3-8 ja 3-9 kartoilla on esitetty luonnonsuojelu- ja metsälain mukaiset kohteet sekä muut säästettäväksi suositellut kohteet. Kuvioiden tarkemmat tiedot löytyvät kappaleesta 3.4. Arvokkaat elinympäristöt on ilmaistu väreillä suojelustatuksen mukaisesti:

Punainen: Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset luontotyytit

Vihreä: Metsälain 10 § sekä vesilain 15 a § ja 17 a § mukaiset kohteet

Keltainen: Muut mahdollisuuksien mukaan säästettäväksi suositellut monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet

4 LIITO-ORAVASELVITYS

Teemu Virtanen

4.1 JOHDANTO

Euroopan unionin alueella liito-oravia esiintyy Suomen lisäksi ainoastaan Virossa. Venäjällä liito-oravaa esiintyy vielä melko runsaana. Suomen uhanalaisluokituksessa liito-orava luokitellaan vaarantuneeksi lajiksi. Syynä luokitteluun on metsätalouden aiheuttama elinympäristöjen väheneminen ja kannan pieneneminen. Liito-orava sisältyy Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IVa lajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49§ mukaisesti kielletty. (Hanski ym. 2001)

Liito-oravan elinympäristöä ovat useimmiten varttuneet kuusivaltaiset metsät, joista löytyy myös ravintopuiksi haapaa, leppää tai koivua. Kesällä liito-oravat syövät lehtipuiden lehtiä ja syksyllä sekä talvella havupuiden silmuja ja lehtipuiden norkkoja. (Hanski ym. 2001) Liito-orava valitsee pesäkseen useimmiten käpytikan hylkäämän kolohaavan, mutta ne voivat pesiä myös kuusen oksistoon rakennetuissa risupesissä. Myös sopivat pöntöt ja joskus rakennukset voivat soveltua pesäpaikaksi. Keväällä liito-orava synnyttää poikasensa pesään, josta ne lähtevät loppukesästä etsimään omia lisääntymisalueitaan. Naaraat liikkuvat yleensä vain pesimäpaikkaa ympäröivässä lähimetsässä, uroksilla on laajempi reviiri. (Hanski ym. 2001)

Liito-oravan elinpiiri on se soveltuvan elinympäristön osa, jota kyseinen yksilö käyttää elinaikanaan. Ydinalue on liito-oravan elinpiirin usein pienehkö osa, jolla se viettää suurimman osan ajastaan. Joissakin tapauksissa soveltuvan elinympäristön ollessa laaja, voidaan elinympäristön kaventamista hyväksyä ydinalueen ulkopuolella.

4.2 MENETELMÄT

Liito-oravalle soveltuvien metsiköiden arviointi tehtiin nk. asiantuntija-arviona, jossa metsikön soveltuvuuden arviointi perustui kartoittajan kokemukseen liito-oravametsistä. Liito-oravalle soveltuvat parhaiten keski-ikäiset tai sitä vanhemmat kuusikot, joiden lähellä on haapoja ruokailupuiksi, tai keski-ikäiset tai sitä vanhemmat kuusi-haapa-sekametsät. Erityisesti iäkkäämmät kuusi-haapasekametsiköt, jossa on järeitä (>25cm halkaisijaltaan) haapoja tikankoloineen, ovat liito-oravan suosimia alueita.

Soveltuvilta alueilta pyrittiin löytämään kaikki yli 30 senttimetriä halkaisijaltaan olevat kuuset. Kaupunkiympäristössä soveltuvan alueen kriteerejä väljennettiin ja vain selvästi soveltumattomat alueet, kuten avonaiset tai liian harvat tai matalakasvuiset alueet ja puhtaat mäntymetsät jätettiin etsinnän ulkopuolelle. Löydettyjen kuusten tyveltä etsittiin liito-oravan ulostepapanoita, jotka ovat selvin merkki liito-oravan läsnäolosta alueella. Myös suurten haapojen tyveltä etsittiin papanoita.

4.3 TULOKSET

Selvityksen yhteydessä ei alueelta löydetty yhtään papanapuuta. Kevään aikana Esa Lammi teki papanapuulöydön Suomenlahdentien eteläpuolelta läheltä Kalastajantien risteystä. Kalastajantien itäpuolelta tehtiin lisäksi kaksi muuta papanapuuhavaintoa.

4.4 SUOSITUKSET MAANKÄYTÖLLE

Alueella on vähän tyyppillisiä liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä. Lisäksi alueen kulkuyhteydet vaikuttavat liito-oravan kannalta melko heikoilta. **Soveliainmaksi ja samalla tärkeimmäksi alueeksi osoittautui**

Suomenlahdentien eteläpuolinen osa. Toisaalta myös pohjoispuolinen osa toimii kulkuyhteytenä kohti pohjoista asutuksen läpi Länsiväylälle ja aluetta rakennettaessa yhtenäinen puuyhteys kannattaisi säästää myös tähän suuntaan.

Kartoituksessa tehtyjen havaintojen perusteella ei muita liito-oravan käyttämiä alueita voitu osoittaa eikä maankäytöllisiä suosituksia voida muilta osin antaa. Viimeaikaiset havainnot liito-oravan käyttäytymisestä kaupunkiympäristössä viittaavat kuitenkin siihen, että liito-orava tulisi toimeen luultua vaatimattomammassa ympäristössä ja etenkin kulkuyhteydet voivat olla ulkoisesti mitättömän näköisiä. **Alueelta on tarkoitus tehdä talven 2012 ja kevään 2013 aikana kattavampi liito-oravakartoitus. Tämän selvitystyön tulosten on tarkoitus valmistua toukokuussa 2013.**

5 LEPAKKOSELVITYS

Teemu Virtanen

5.1 JOHDANTO

Suomen luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n mukaan EU:n luontodirektiivin liitteen IV a (92/43/EEC) lajeina minkään maassamme tavattavan lepakon selvästi havaittavia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää tai heikentää. Suomen vuonna 1999 ratifioiman Euroopan lepakoidensuojelusopimuksen (EUROBATS) mukaan myös lepakoille tärkeät ruokailualueet on pyrittävä säästämään (Valtionsopimus 943/1999).

Kaupunkiympäristössä tavallisin lepakko on pohjanlepakko, joka etenkin loppukesällä viihtyy katulamppujen yllä saalistamassa valon houkuttamia hyönteisiä. Muiden lajien havaitseminen on yleensä satunnaista kartoitusalueen kaltaisessa kerrostalopainotteisessa ympäristössä.

5.2 MENETELMÄ

Lepakoita kartoitettiin kahtena yönä (12.7. ja 16.8.). Kartoitusöiksi valittiin lepakoille suotuisat saalistusolosuhteet, eli yli kuuden asteen lämpötila, tyyni tai lähes tyyni ja sateeton keli. Kartoitusta suoritettiin kävellen alueen kävelyteitä pitkin ja autolla katuverkostoa hyödyntäen. Autokartoitus soveltuu erityisesti pohjanlepakolle, koska se on voimakasääninen laji ja liikkuu usein myös autoteiden yllä tai niiden läheisyydessä. Pohjanlepakko kuuluu käytetyllä detektorilla (Pettersson D240x) hyvissä olosuhteissa noin viidenkymmenen metrin päähän. Siippoja tai korvayökköjä havaitaan autokartoituksessa harvemmin, mutta näille lajeille soveltuvat alueet käytiin jalkaisin läpi.

5.3 TULOKSET

Alueella ei havaittu yhtään lepakkoa.

Lisääntymis- tai levähdyspaikkoja tai niihin viittaavaa ei havaittu. Ulkoisesti kolonian piilopaikaksi soveltuva Matinkylän kartanon rakennus ei ole ilmeisesti ainakaan kovin monen lepakon käytössä, sillä kartoituksen yhteydessä rakennuksesta ei havaittu lepakoita poistuvan. Yhdyskunnat havaitaan usein helpoiten alkuillasta/-yöstä saalistamaan lähtevistä lepakoista.

5.4 TULOSTEN TARKASTELU

Pohjanlepakolle selvitysalueilla oli runsaasti sopivaa ruokailuympäristöä. Viiksisiippalajeille kartoitusalue on todennäköisesti liian kaupunkimainen. Vesisiipat ovat voimakkaasti sidoksissa vesistöihin, mutta saattavat etenkin keväisin saalistaa myös kuivalla maalla. Selvitysalueella ei havaittu vesisiippoja, mutta alueen itäpuolella Gräsanojalla vesisiippoja on havaittu 2008 tehdyn kartoituksen yhteydessä.

Selvitetyillä alueilla ruokailee todennäköisesti muutamia pohjanlepakoita etenkin loppukesällä, vaikka niitä ei tämän kartoituksen yhteydessä havaittukaan. Muiden lajien puuttuminen alueelta ei ollut yllättävää, koska valtaosa kartoitusalueesta on melko avointa kaupunkipuistoa, jolta yhteydet metsäisemmille alueille on heikot.

5.5 TOIMENPIDESUOSITUKSET

Alueen merkittävin lepakkoalue on Gräsanojan ympäristö, joka jää pääosin selvitysalueen ulkopuolelle. Gräsanojan ympäristö soveltuu vesisiipoille, mutta todennäköisesti myös pohjanlepakat hyödyntävät ojan hyönteistuotantoa. Molempia lajeja havaittiin alueella vuoden 2008 kartoituksessa. Gräsanojan ympäristö kannattaa säilyttää mahdollisimman suojaisana.

Muut selvitysalueen osat palvelevat satunnaisia loppukesän pohjanlepakoita, mutta koska selvää lepakokeskittymää ei havaittu, ei maankäytöllisiä suosituksia ole tarvetta antaa.

6 LINNUT

Rauno Yrjölä

6.1 MENETELMÄ

Alueen pesimälinnusto kartoitettiin kolmena päivänä huhtikuun lopun ja kesäkuun puolivälin välillä. Pihapiirit, teollisuusalueet ja rakennustyömaat jätettiin laskennan ulkopuolelle, niiden havaintoja kirjattiin ylös reuna-alueilta tarkkailemalla. Kartoituksessa keskityttiin erityisesti lintudirektiivin liitteeseen I kuuluvien sekä Suomen uhanalaisuusluokitukseen kuuluvien lajien etsintään. Uhanalaisuuden arvioinnissa käytettiin viimeisintä, vuonna 2010 valmistunutta uhanalaisuusarviota (Rassi ym. 2010). Muidenkin lajien kaikki havainnot merkittiin ylös ja reviirit tulkittiin.

Kolmen kartoituskerran perusteella ei linnuston koko lajimäärää ja lajien todellisia runsauksia välttämättä saa selville. Laskentatehokkuudeksi oli etukäteen arvioitu noin 1 neliökilometri aamussa, millä saadaan riittävä yleiskuva linnustosta. Kartoitusalueen koko oli hieman yli 36 hehtaaria, jonkin verran kului ylimääräistä aikaa osa-alueelta toiselle siirryttäessä.

Reviirit tulkittiin niin, että yksikin reviiriin viittaava havainto jollakin laskentakerralla riitti reviirin tulkintaan. Reviiriin viittasi laulava, varoiteleva tai poikasille ruokaa kantava aikuinen lintu, tai pesä tai poikaset, jotka niin pieniä, että ovat todennäköisesti syntyneet alueella.

Taulukko 6-1. Linnustokartoituksen maastopäivät vuonna 2012.

Laskentapäivä	Kelloaika	Laskija	Lisätietoja
28.4.	6.30-8.50	Rauno Yrjölä	+ 7 astetta, pilvetöntä, tuuli S 0-1 m/s.
20.5.	6.20-8.40	Rauno Yrjölä	+ 10 astetta, pilvetöntä, tyyntä.
22.5.	6.40-9.30	Rauno Yrjölä	+ 14 astetta, täysin pilvistä, tuuli NE alle 1 m/s

6.2 TULOKSET

Alueen lintulajisto on tyypillistä rakennettujen ja puistomaisten kaupunkialueiden lajistoa. Lajit ovat sopeutuneet ihmisten läheisyyteen ja ympäristön pirstoutumiseen. Ruokailuun ja pesimiseen sopivat viheralueet ovat laikuina rakennettujen alueiden välissä, ja osalla lajeista reviiri sisältää todennäköisesti useampia rakentamattomia laikkuja sekä rakennettua aluetta. Suuria yhtenäisiä luonnontilaisia alueita vaativia lajeja alueella ei ole.

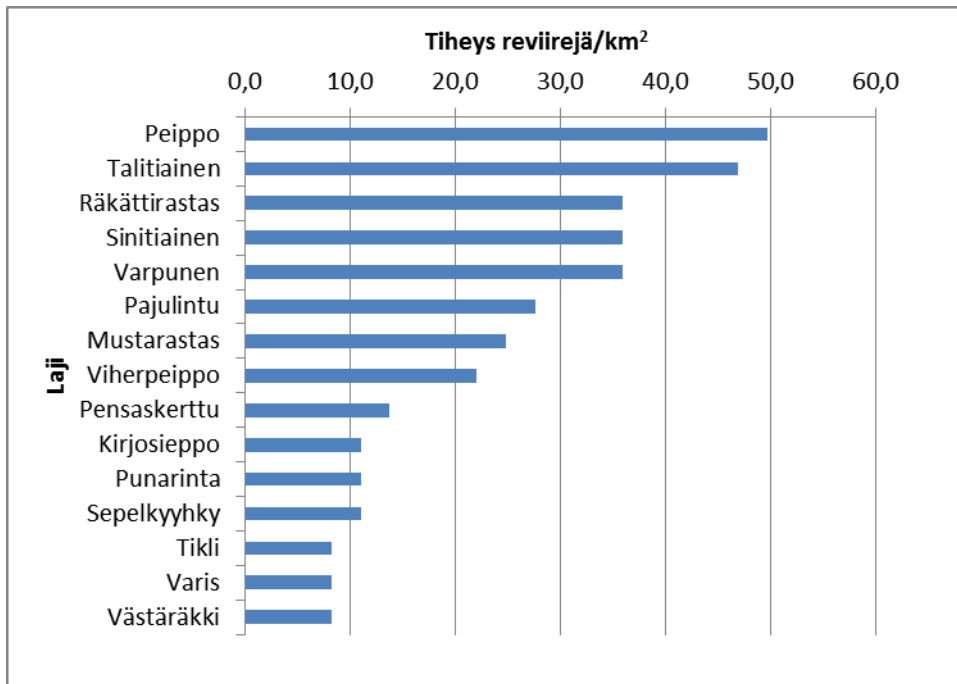
Uhanalaisuustarkasteluun kuuluvista vaarantuneista lajeista havaittiin kivitasku, lisäksi silmälläpidettäviä lajeja olivat sirittäjä ja punavarpunen.

Taulukko 6-2. Selvitysalueen lintulajit ja niiden tiheys. *DI* = lintudirektiivin liitteen I laji, *NT* = near threatenet, silmälläpidettävä, *VU* = vulnerable, vaarantunut.

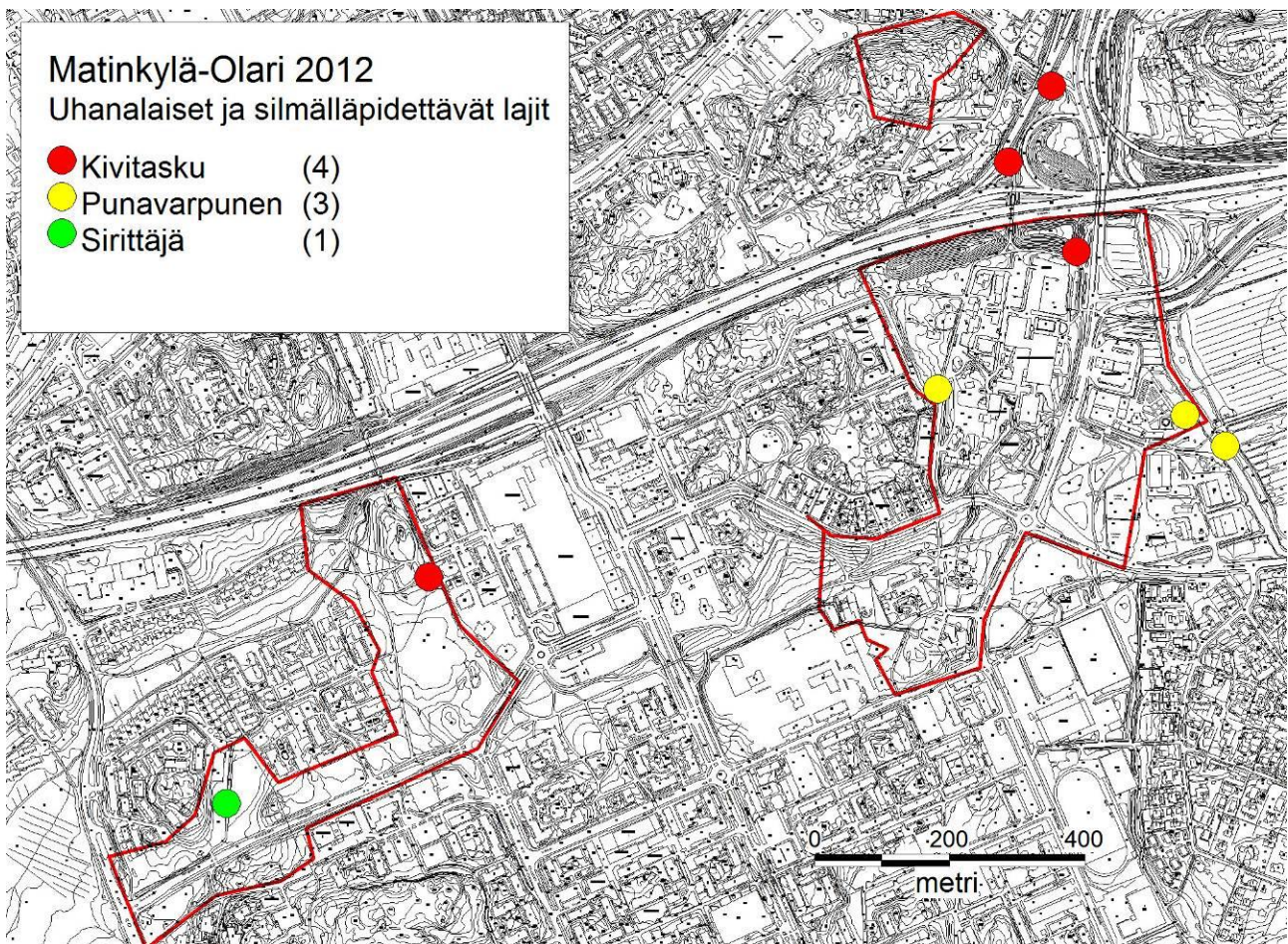
Laji	Reviirejä	Tiheys reviirejä/km ²	Lisätietoja
Fasaani	2	5,5	
Harakka	1	2,8	
Hemppo	1	2,8	
Kalalokki	1	2,8	
Kirjosieppo	4	11,0	
Kivitasku	2	5,5	VU. Lisäksi kaksi Länsiväylän liittymäalueella.
Kottarainen	1	2,8	
Käpytikka	1	2,8	
Lehtokerttu	1	2,8	
Luhtakerttunen	1	2,8	Lisäksi toinen Gräsanojan itärannalla
Mustapääkerttu	1	2,8	
Mustarastas	9	24,9	
Pajulintu	10	27,6	
Peippo	18	49,7	
Pensaskerttu	5	13,8	
Punarinta	4	11,0	
Punavarpunen	2	5,5	NT. Lisäksi yksi Gräsanojan varressa.
Puukiipijä	1	2,8	
Räkättirastas	13	35,9	
Satakieli	2	5,5	Lisäksi kaksi Gräsanojan varrella.
Sepelkyyhky	4	11,0	
Sinisorsa	2	5,5	
Sinitiainen	13	35,9	
Sirittäjä	1	2,8	NT
Talitiainen	17	47,0	
Tikli	3	8,3	
Varis	3	8,3	
Varpunen	13	35,9	
Viherpeippo	8	22,1	
Vihervarpunen	2	5,5	
Västäräkki	3	8,3	
Kaikki yhteensä	149	411,6	
Lajeja	31		

Lisäksi alueen rajan tuntumassa oli laulurastaan reviiri, ja kerrostaloalueilla rajan ulkopuolella tervapääskyjä ja naakkoja.

Kuvassa 6-1 on esitetty runsaimpien lajien tiheys suhteessa toisiinsa. Kuvassa 6-2 on esitetty alueen uhanalaisten tai silmälläpidettävien lajien reviirien sijainnit.

Kuva 6-1. Alueen runsaslukuisimmat lintulajit.

Kuva 6-2. Alueen uhanalaiset tai silmälläpidettävät lajit.

6.3 TULOSTEN TARKASTELU

Alueelta ei löytynyt erityisesti suojeltavia lajeja, ja sen linnustollinen arvo on melko vähäinen.

Uhanalaisista lajeista alueella havaittiin kivitasku, jotka olivat keskittyneet Länsiväylän ja Kehä II liittymän alueelle.

Vaarantuneen kivitaskun luontaisia elinympäristöjä ovat saariston luodot sekä ja tunturiseudut, peltoalueilta kivitasku on kadonnut kiviaitojen ja kivikasojen kadottua. Nykyisin Uudellamaalla kivilouhokset ja tiealueiden reunat ovat kivitaskulle sopivia elinympäristöjä, ja niillä alueilla lajin kanta on säilynyt (mm. Solonen ym. 2010).

Sirittäjä ja punavarpunen ovat nykyisin molemmat silmälläpidettäviä lajeja. Lajeille sopivaa elinympäristöä on alueella melko vähän. Punavarpuselle sopivaa ympäristöä on enemmän Gräsanojan varressa, jossa havaittiin myös mm. luhtakerttusia ja satakieliä, jotka suosivat punavarpusen tavoin reheviä pensaikkoalueita.

Alueen runsaslukuisimpia lajeja olivat peippo, talitiainen, räkättirastas, sinitäinen ja varpunen. Nämä lajit viihtyvät rakennetuilla alueilla ja puistomaisissa ympäristöissä. Metsäalueilla yleensä runsaimpien lajien joukkoon kuuluva pajulintu oli täällä selvästi peippoa vähälukuisempi, mikä myös kuvastaa metsälaikkujen pientä osuutta alueella.

Valoisia, lehtipuuvaltaisia puistoja ja puutarhoja suosiva tikli oli tutkimusalueella ehkä runsaampi kuin Espoossa keskimäärin. Solonen ym. (2010) mainitsevat etelärannikon tiklitiheydeksi keskimäärin 0,2 paria/km², ja esimerkkinä runsaimmista alueista Järvenpään, jossa sopivassa ympäristössä tiheys oli 7 paria/km². Matinkylän-Olarin alueella tiklien tiheys siis ylittää tuonkin.

Koko linnuston keskitiheys 411,6 paria/km² on korkea, mutta osin tiheyttä nostaa se, että tutkimusalue koostuu pienistä vihersaarekkeista. Lintu havaitaan todennäköisesti yleensä tuolla vihersaarekkeella, vaikka lajin reviiriin saattaa kuulua myös viereinen pihapiiri tai parkkipaikka. Linnut siis tavallaan keskittyvät rakentamattomiin kohtiin, ja linnuston laskennallinen tiheys on todennäköisesti korkeampi, kuin jos pinta-alan otettaisiin mukaan myös viereiset rakennetut alueet.

6.4 SUOSITUKSET

Alueen osalta ei ole tarpeen antaa linnuston osalta suosituksia, sillä sen linnustollinen arvo on melko vähäinen. Viheralueiden ja puukujanteiden suosiminen tiiviinkin rakentamisen keskellä on eduksi myös alueen linnustolle. Lisäksi erityisesti Gräsanojan varsi tulisi säilyttää viherkäytävänä.

7 EKOLOGISET YHTEYDET

Paula Salomäki

Alueen tärkeimmät ekologiset yhteydet ovat Gräsänoja lähiympäristöineen sekä Suomenlahdentien ympäristö kohti Tynnyripuistoa.

Gräsänojan varrella viihtyvät linnut sekä vesistöjen varrella saalistavat lajiryhmät, kuten sudenkorennot ja lepakot hyötyvät mikäli Gräsänojan reuna-alueiden kasvillisuus säilytetään kohtuullisen tiheänä.

Suomenajantienkaistaleilta on tehty havaintoja liito-oravasta. Suomenajantien varteen olisi hyvä säilyttää puustoinen yhteys kohti tynnyripuistoa. Puukujanteiden säilyttäminen on eduksi myös mm. alueen linnustolle.

Kuva 7-1. Vihreillä nuolilla on esitetty säilytettäväksi suositeltavat puustoyhteydet ja viheryhteystarpeet.

8 YHTEENVETO

Selvitysalueilta ei löytynyt luonnonsuojelulain nojalla säilytettäviä kasvillisuustyyppejä tai metsälain 10§ mukaisia kohteita. 3 aluetta suositellaan säästettäväksi mahdollisuuksien mukaan turvaamaan alueen monimuotoisuutta ja lähivirkistyskohteina alueen asukkaille.

- Gräsänojan varren kasvillisuus ja puusto (kuvio 4)

- Luonnontilaisen kaltainen puro ja sen lähiympäristö (kuvio 7)
- Monilajinen puistomainen lehto (kuvio 9)

EU:n luontodirektiivin tai Suomen luonnonsuojelulainsäädännön erityisesti suojelemia tai uhanalaiseksi luokittelemia kasvilajeja tai tuoreimmassa Suomen lajien uhanalaisuusarviossa (Rassi, P. ym. 2010) listattuja lajeja ei löytynyt selvitysalueilta.

Liito-oravan kannalta soveliainta aluetta on Suomenlahdentien eteläpuolinen osa. Muilta osin selvitysalueilla on vähän liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä. Suomenlahdentien eteläpuoli ja kulkuyhteys tästä itään ja pohjoiseen kannattaa säästää. Alueelta on tekeillä kattavampi liito-oravakartoitus.

Alueen merkittävin lepakkoalue on Gräsanojan ympäristö, joka jää pääosin selvitysalueen ulkopuolelle. Gräsanojan ympäristö kannattaa säilyttää mahdollisimman suojausana. Muut selvitysalueen osat palvelevat satunnaisia loppukesän pohjanlepakoita, mutta koska selvää lepakkokeskittymää ei havaittu, ei maankäytöllisiä suosituksia ole tarvetta antaa.

Alueen linnustollinen arvo on melko vähäinen eikä linnuston osalta ole tarpeen antaa erityisiä suosituksia. Myös linnuston osalta Gräsanojan varsi tulisi säilyttää viherkäytävänä.

Alueen tärkeimmät ekologiset yhteydet ovat Gräsänoja lähiympäristöineen sekä Suomenlahdentien ympäristö kohti Tynnyripuistoa.

9 KIRJALLISUUS

Hanski, I., Henttonen, H., Liukko, U-M., Meriluoto, M. & Mäkelä, A. 2001: Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa. – Suomen ympäristö 459. Ympäristöministeriö.

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. ja Tonteri, T. 2008. Metsätyypit – Opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus. 192 s.

Hämet-Ahti, L., & Suominen, J., & Ulvinen, T. & Uotila, P. Toim. 1998. Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

Luontodirektiivi 1992: Neuvoston direktiivi 92/43/ETY; luonnonvaraisten elinympäristöjen ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta; EYVL 1992 L 206.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti kustannus. Tapio. 192 s

Metsälaki 12.12.1996/1093

Mossberg, B., Stenberg, L. 2005. Suuri Pohjolan kasvio. Suom. Seppo Vuokko ja Henry Väre. Kustannus Oy Tammi.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim./eds.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus –

Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.

Raunio, A., Schulman, A. Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. 264 s.

Raunio, A., Schulman, A. Kontula, T. (toim.). 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. 572 s.

Solonen, T., Lehtikoinen, A. & Lammi, E. (toim.) 2010: Uudenmaan linnusto. – Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa, Helsinki.

Toivonen & Leivo 1993: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvillisuus- ja kasvupaikkaluokitus. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja Sarja A, No 14

Valtionsopimus 943/1999: Suomen säädöskokoelman sopimussarja 104/1999.
Asetus Euroopan lepakoiden suojelusta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta .

Vesilaki 19.5.1961/264